

Handleiding BirdNest app

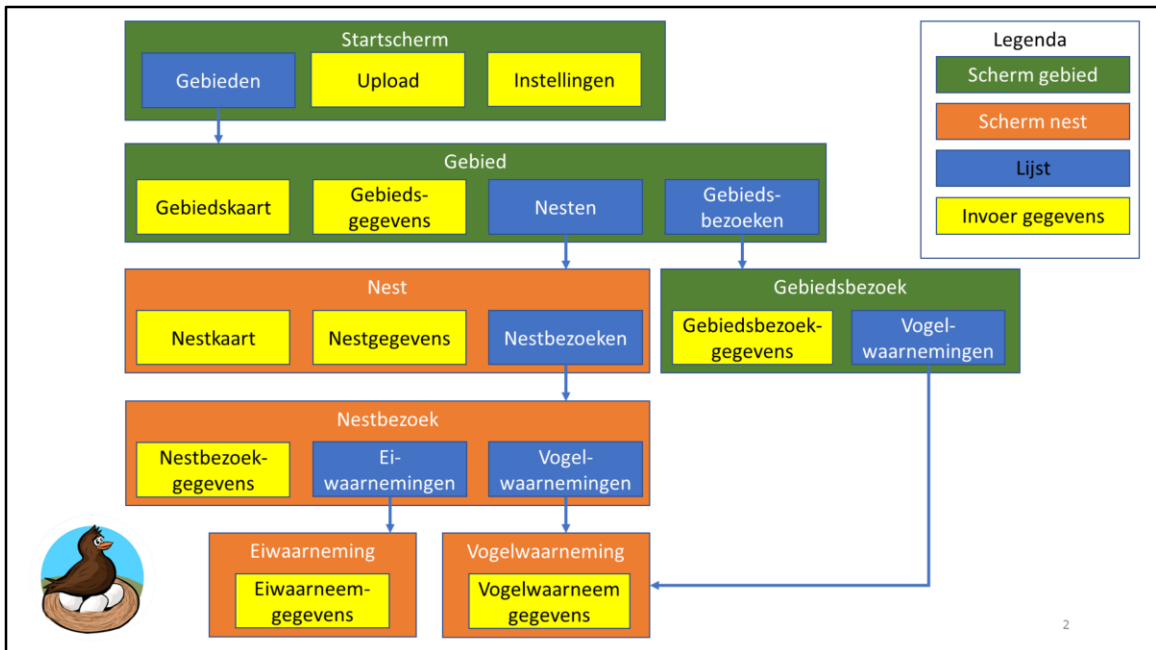
App versie 1.0 (14 april 2018)

1

BirdNest is een Android App ontwikkeld om het invoeren van broedsucces gegevens in het veld mogelijk en makkelijk te maken. Het doel is om een gebruikersvriendelijke en weinig tijdsintensieve manier te hebben om broedsuccesgegevens in het veld in te voeren en op te slaan. Het is gebaseerd op de Windows Nestkaart toepassing van Sovon. De in het veld opgeslagen gegevens worden na het uploaden naar Nestkaart gestuurd.

De BirdNest App is bedoeld voor vrijwilligers die hun eigen gemonitorde nesten overzichtelijk en makkelijk willen bijhouden en tegelijkertijd willen bijdragen aan het onderzoek. Op het moment zijn de volgende soorten ondersteund in de App: Grutto, Kievit, Kleine plevier, Scholekster, Tureluur en Wulp. Om met de App gegevens te kunnen uploaden moet je eenmalig een Sovonaccount aanmaken (als je die nog niet hebt).

Het zoeken naar nesten is niet zomaar toegestaan. Vraag daarom bij Sovon een ontheffing aan voor het verbod op zoeken van nesten in het kader van het Nestkaartproject onder <https://www.sovon.nl/nl/content/registratie-nestonderzoek-aanvragen>. Je wordt dan geacht de bijbehorende gedragscode goed te kennen. Deze is te downloaden op <https://chirpscholekster.nl/downloads.php>.

De app is opgebouwd uit zeven schermen, zie de grote rechthoeken in de afbeelding. Je navigeert naar een ander scherm door in een lijst (blauwe rechthoek) op een item te tikken. Je kunt in een lijst ook op de ronde plus-knop tikken om een item toe te voegen. De meeste schermen hebben meerdere tabbladen. Dat geeft de mogelijkheid om te wisselen tussen detailgegevens (gele rechthoek, bekijken en wijzigen), eventueel een kaart met de locatie van het gebied en/of nest, en een lijst met gerelateerde items.

De kleuren van de rechthoeken op de schermen (donkergroen en donkeroranje) komen overeen met de kleur van de titelbalk in de app. Je kunt zo in een oogopslag zien of je in een scherm zit voor een gebied (donkergroen) of nest (donkeroranje).

Alle gegevens die je wijzigt worden direct en automatisch bewaard op je Android telefoon of tablet. Tip: zoek nog wel uit hoe het backuppen van apps en gegevens op jouw toestel werkt, voor het geval je tijdens het broedseizoen van telefoon moet wisselen. Er zijn grote verschillen tussen merken en Android versies.

Startscherm en instellingen

De drie stipjes rechtsboven in het startscherm geven toegang tot een menu met enkele opties:

INSTELLINGEN

De belangrijkste in het begin is het Instellingenscherm. Je kunt daar aangeven of de app gebruik moet maken van een offline kaart. Met het gebruik van een offline kaart is in het veld geen internetverbinding nodig. Dat bespaart data en maakt de app ook bruikbaar in gebieden waar geen internetverbinding beschikbaar is.

De app laat zien of er al een geschikte kaart op de telefoon aanwezig is. Dat kan bijvoorbeeld als die al is geïnstalleerd voor een andere app, zoals BirdRing of ObsMapp. Als er geen geschikte kaart is gevonden op het toestel, kan een kaart worden gedownload. Doe dat thuis via wifi, want de kaart van Nederland is bijna 700 MB groot. De knop "Download kaart van website" geeft de internet browser van de telefoon opdracht om de kaart te downloaden. Als dat goed gaat, is de kaart enige tijd later beschikbaar in de Download directory. De kaart kan daar gerust blijven staan, de BirdNest app weet hem te vinden. De app zelf handmatig verplaatsen naar de BirdNest directory kan ook, het maakt voor de app niet uit.

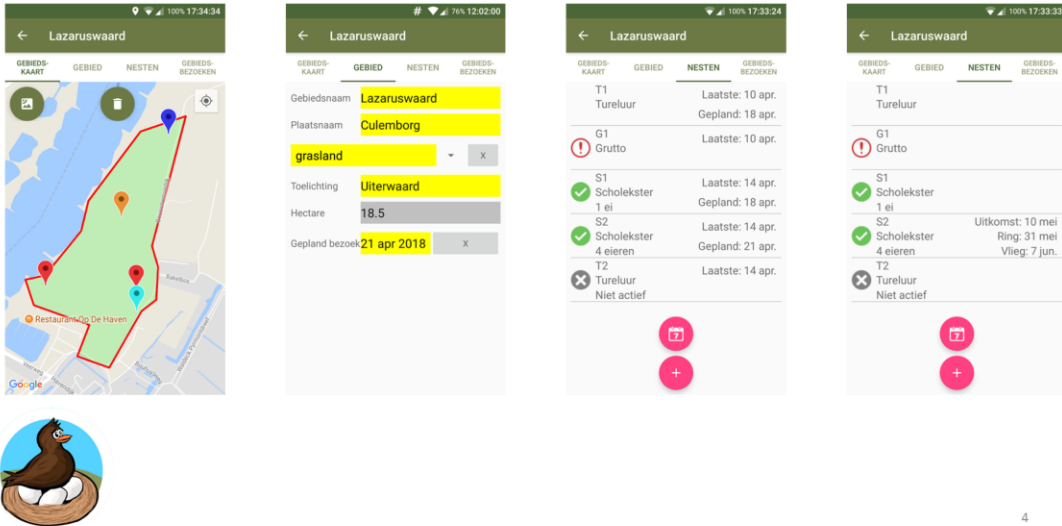
SOVON ACCOUNT

In dit scherm kun je je gebruikersnaam en wachtwoord van je Sovon account invoeren. Dat

heb je nodig om de gegevens uit de app te kunnen uploaden naar Sovon. De gegevens worden dan opgenomen in de centrale NestKaart database.

LIJST MET GEBIEDEN: Later beschrijven, als functionaliteit van en gegevens op de lijst definitief zijn.

Schermbild: Gebied

Het idee is om informatie over habitat en beheer in het gebied in te voeren. Daarom is het van belang een gebiedsgrens aan te maken rond bezochte nesten van hetzelfde habitat en beheer. Dus bevindt het nest zich op een maisakker, maak de gebiedsgrens dan om deze maisakker. Zitten er twee nesten vlak bij elkaar, maar de ene bevindt zich bijvoorbeeld op grasland dat niet gemaaid wordt en de ander op hetzelfde grasland dat wel gemaaid wordt, omgrens deze gebieden dan apart op basis van de beheertypen.

Het is dus beter om er twee gebieden van te maken, als het om verschillende habitat of beheertypes gaat. Deze gebieden dienen ook als overzicht voor jezelf over de nesten per gebied. Het is niet mogelijk om een los nest in te voeren dat niet aan een gebied is gekoppeld.

Het scherm Gebied heeft vier tabbladen. Je kunt op twee manieren naar een ander tabblad navigeren:

1. Door te tikken op de naam van het tabblad
2. Door naar links of naar rechts te 'vegen' (swipen).

Op het tabblad KAART kun je de grenzen van het gebied aangeven. Dat doe je eenvoudig door een aantal keer achter elkaar in de juiste volgorde op het scherm te tikken. Wijzigen kan alleen door op de knop 'vuilnisbak' te tikken. Je begint dan opnieuw met het tekenen van de grenzen van het gebied. Het vraagt in het begin misschien wat oefening, maar het is zeker

niet moeilijk. Je bepaalt zelf wat je handig vindt als grenzen van een gebied. Als je later nesten invoert, worden de nesten ook getoond op de kaart van het gebied. Elke soort vogel krijgt dan zijn eigen kleur marker op de kaart.

Met het knopje linksboven op het kaartscherm kun je wisselen tussen kaartweergave en satellietweergave. De satellietweergave is alleen beschikbaar als het toestel een internetverbinding heeft.

Op het tabblad GEBIED kun je gegevens over het gebied invoeren en raadplegen. Sommige gegevens worden door de app berekend. Die zijn grijs gearceerd kun je niet zelf wijzigen. Voorbeeld: het aantal hectare van het gebied. De app berekent dat met behulp van de grenzen die je hebt aangegeven. Tips:

- Je kunt op de labels van gegevens tikken voor een korte omschrijving van het gegeven.
- Je kunt een gekozen waarde uit een keuzelijstje weer verwijderen door op het kruisje ernaast te tikken.

De tabbladen met lijsten NESTEN en BEZOEKEN werken net als het eerder beschreven scherm met lijst GEBIEDEN. Ze geven toegang tot de bijbehorende schermen.

In het scherm GEBIED staat op het tabblad NESTEN een lijst met alle nesten van het gebied. In tekst de naam (of nummer) van het nest, daaronder de soort. Als er een bezoek is gepland, staat de geplande datum rechts in de lijst.

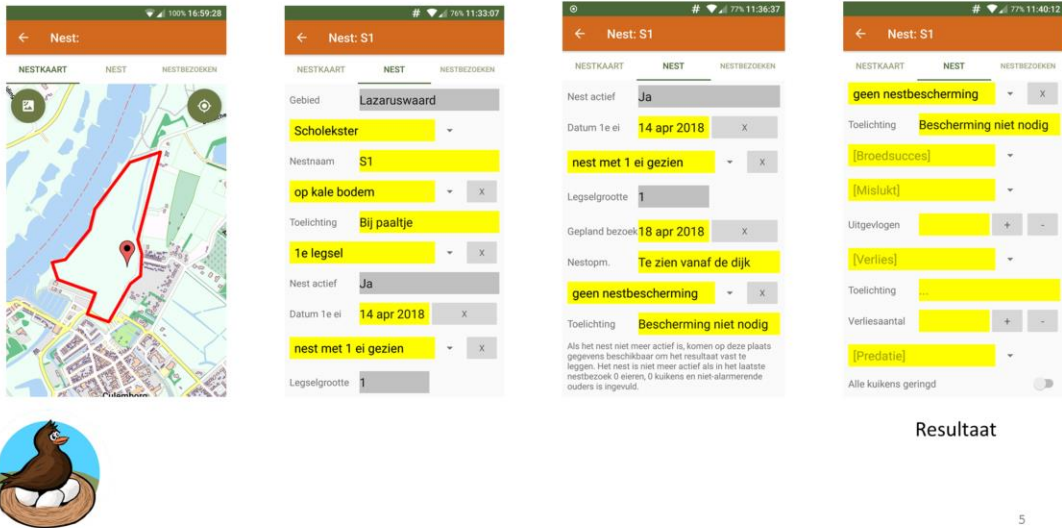
Helemaal links in de lijst NESTEN kan een symbool staan:

- Groen 'vinkje' als het nest vandaag al is bezocht
- Rood uitroepteken als het nest vandaag nog bezocht moet worden
- Grijs kruis als het nest niet meer actief is
- Niks, als er een geplande bezoeksdatum is ingevuld voor het nest en die datum ligt in de toekomst.

Met het "datumknopje" op het tabblad NESTEN kun je i.p.v. de datums van laatste bezoek en gepland bezoek, de datums tonen van de berekende uitkomst-, ring- en vliegdatum, voor zover de app deze berekening kon maken. Deze berekeningen zijn in de 2018 pilot alleen beschikbaar voor scholeksters, en dan voor zover de vereiste informatie beschikbaar is.

Als je terug wil navigeren naar een bovenliggend scherm, kan dat met de Back toets van de telefoon of het pijltje naar links bovenin het scherm. Alle ingevoerde gegevens worden direct en automatisch bewaard in de telefoon.

Scherm: Nest

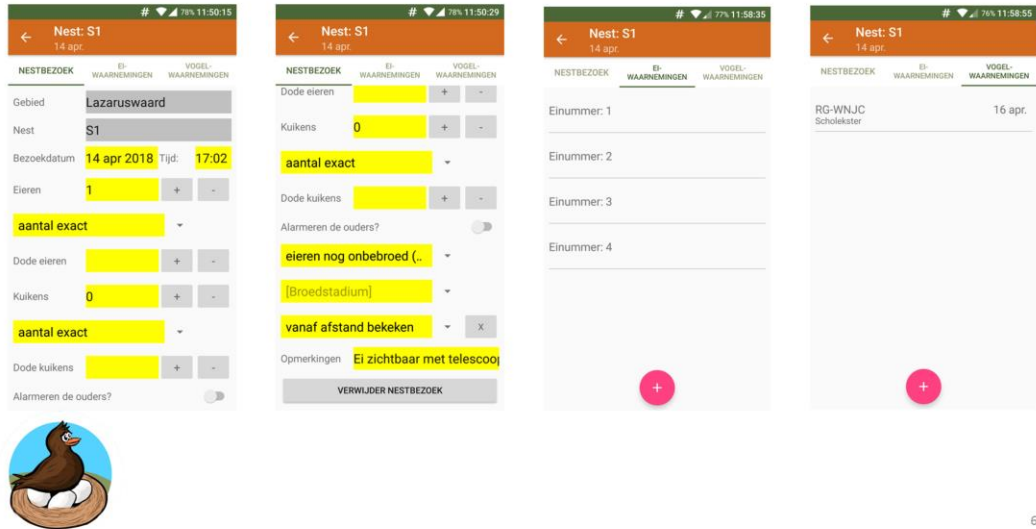

Het scherm NEST werkt grotendeels hetzelfde als het scherm GEBIED en dat wijst zichzelf.

Extra aandachtspunten:

- Laat gegevens die (nog) niet bekend zijn, gewoon leeg.
- Op basis van ingevoerde Nestbezoeken en/of eiwaarnemingen kan de app bepaalde gegevens berekenen en (in grijs) tonen.
- Na een nestbezoek met 0 eieren, 0 kuikens en niet-alarmerende ouders, concludeert de app dat het nest niet meer actief is. Als je dan naar beneden scrollt op het tabblad NEST, worden extra gegevens getoond om het resultaat van het nest vast te leggen.

Scherm: Nestbezoek

Het scherm Nestbezoek kent drie tabbladen. Op het eerste tabblad NESTBEZOEK worden datum en tijd automatisch gevuld, maar je kunt het aanpassen. Niet alle gegevens zijn zichtbaar, daarvoor moet je naar beneden scrollen op het scherm.

Schermen: Eiwaarneming en Vogelwaarneming

Eiwaarneming

Gebiedsnaam: Lazaruswaard
Nestnaam: S1
Datum: 14 apr 2018 Tijd: 17:02
Einummer: 1 + -
vers gelegd
Hoogte (mm): 54,6
Breedte (mm): 40,2
Gewicht (g): 46,3
Opmerkingen: ...
VERWIJDER EIWAARNEMING

Vogelwaarneming

Gebied: Lazaruswaard
Datum: 16 apr 2018 Tijd: 11:52
Nest: S1
adult vlakbij nest, niet a...
Scholekster
Ringnummer: ...
Kleurringcode: RG-WNJC
Beschrijving: ...
adult
Opmerkingen: ...
VERWIJDER VOGELWAARNEMING

7

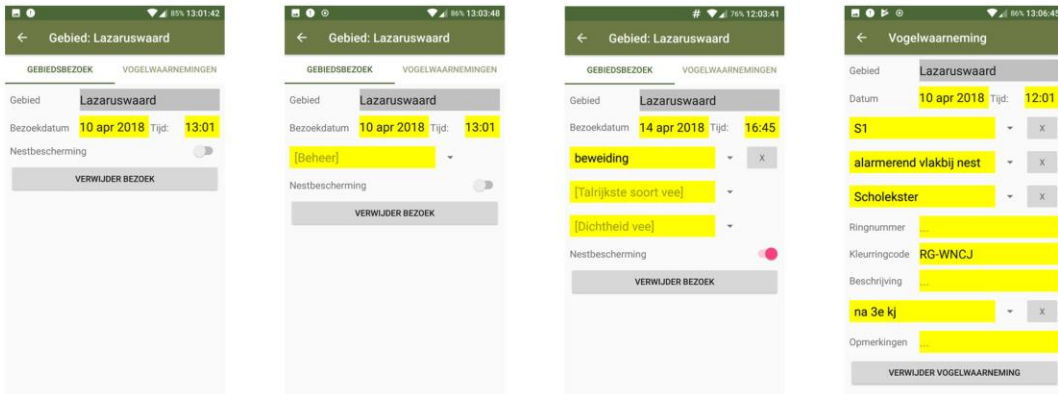
Bij EIWAARNEMING wordt aanbevolen de eieren te meten als het nest gevonden is en compleet is (alle eieren zijn al gelegd). Als alle eieren gelegd zijn, zijn de metingen maar één keer nodig. Als de vogel nog in het eilegstadium is, dan moeten de eieren, die nog niet gelegd zijn, bij een vervolfbezoek nog een keer worden opgemeten. Met de schuifmaat en een weegschaal kun je de metingen nemen. Het is belangrijk om afmetingen en gewicht in decimalen in te voeren

Alleen dan kan de app aan de hand van deze waarnemingen de verwachte datum berekenen waarop de jongen uit het ei komen, ze geringd kunnen worden en ze vliegvlug zijn. Deze berekening is in 2018 alleen beschikbaar voor eieren van scholeksters.

Een VOGELWAARNEMING is bedoeld om waarnemingen van individueel herkenbare vogels in het gebied vast te leggen. Herkenbaarheid is mogelijk via een metalen ring, kleur(en) of in uitzonderingsgevallen een bijzonder kenmerk van de individuele vogel. Geef daarom altijd een van deze drie gegevens op. Het nest wordt automatisch gevuld. (Maar zie ook de Vogelwaarneming via het scherm Gebiedsbezoek.)

N.B. Let op: De BirdNest app is NIET bedoeld voor het melden van waarnemingen van geringde vogels aan het Vogeltrekstation (Grieland.nl) of websites als Wadertrack en CR-Birding Submit. Gebruik daarvoor de aparte BirdRing app: <https://birdring.nl/>. De BirdRing app kan ook helpen om de juiste code van een vogel met kleurringen te bepalen.

Scherm: Gebiedsbezoek

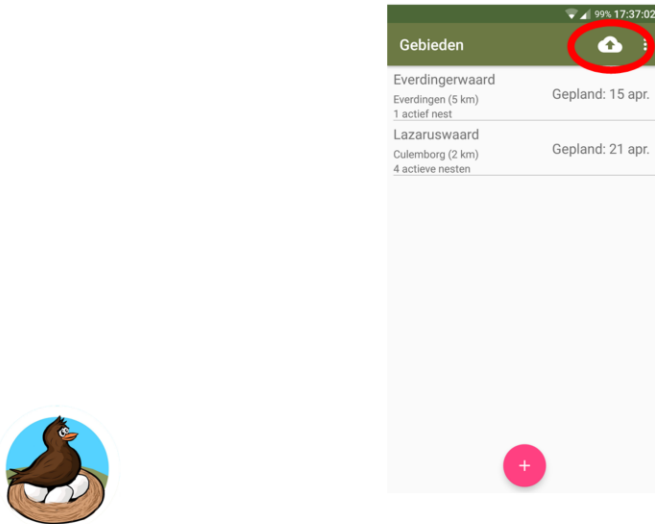

8

Op het scherm Gebiedsbezoek kunnen meer of minder gegevens staan. De app toont alleen gegevens als ze zinvol zijn. Zo wordt het keuzelijstje [Beheer] alleen getoond als in het scherm GEBIED is gekozen voor het habitat “grasland” of “akkerland”. En alleen als dan bij “grasland” in het keuzelijstje [Beheer] wordt gekozen voor “beweiding”, kunnen gegevens over het aanwezige vee worden ingevoerd.

In het scherm Gebiedsbezoek is het tabblad VOGELWAARNEMINGEN ook zichtbaar. Hier kan, net als in het scherm Nestbezoek, een herkenbare vogel worden ingevoerd. Er is één verschil: hier kan het nest worden leeggelaten, als de vogel zich niet duidelijk bij een bepaald nest ophoudt.

Scherm: Uploaden gegevens

9

Let op: De uploadfunctie is nog niet gereed bij de publicatie van de app op 16 april 2018. De uploadfunctie wordt de komende periode toegevoegd.

Zodra de gegevens zijn ingevuld (ten minste twee bezoeken, het aantal eieren, aantal (vliegvlugge) kuikens per nest), kun je de gegevens uploaden naar NestKaart van Sovon door op "Upload" te drukken. Het is aanvankelijk alleen mogelijk je geüploade gegevens in de online versie van Nestkaart in te zien en niet in het Windowsprogramma Nestkaart. Hieraan wordt op dit moment gewerkt. Ook in de online versie zijn een aantal berekeningen met je gegevens mogelijk.